Lietas arhīva Nr. CA-0116-18
ECLI:LV:LAAT:2018:0518.C26174216.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Latvijas Republikas vārdā
Rēzeknē 2018.gada 18.maijā

Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā :
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Inguna Tabore
tiesnese Valentīna Lohova
tiesnese Ludmila Mežale
ar sekretāri Kristīni Karpoviču
piedaloties prasītājas SIA "3 Kurmji" pārstāvim zvērinātam advokātam Guntaram Sīmanim un atbildētājas SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" pilnvarotam pārstāvim /pers. A/
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu SIA "3 Kurmji" prasībā pret SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" par parāda un nokavējuma procentu piedziņu, sakarā SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" apelācijas sūdzību par Rēzeknes tiesas 2017.gada 8.decembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

SIA "3 Kurmji" 2016.gada 11.aprīlī iesniedza Rēzeknes tiesā prasību pret SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" un, pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1779., 2002., 2004., 2021., 2022.pantu, lūdza piedzīt no atbildētājas prasītājas labā 3132,00 EUR un tiesāšanās izdevumus.

Prasībā norādīts, ka 2015.gada 4. un 7.septembrī prasītāja piegādāja atbildētājai pēc adreses Upes ielā 1, Gulbenē, Gulbenes novadā, trīs kravas ar malku un nodeva to atbildētājas kokmateriālu pieņēmējam /pers. B/ kopā ar trīs kokmateriālu pavadzīmēm- Nr.91/15, Nr.92/15, Nr.93/15. Nododot /pers. B/kravas un attiecīgās kokmateriālu pavadzīmes, katrā no tām prasītājas valdes loceklis /pers. D/ ierakstīja piegādātās malkas daudzumu kubikmetros, t.i., 49 m^3 un pirkuma maksu 20 EUR par vienu kubikmetru.

/pers. B/ bija jāpieņem malka, ko viņš arī izdarīja, tā jāapmēra un jānosaka tās daudzums, piemērojot koeficientu 0,7 un jāieraksta kokmateriālu pavadzīmēs, kurās viņš arī fiksē galīgo pirkuma cenu. Visas minētās darbības /pers. B/ izdarīja un nodeva pavadzīmes atbildētājas grāmatvedībā. Saskaņā ar /pers. B/ izdarītajiem mērījumiem trīs kravās prasītāja bija nodevusi atbildētājai 156,6 m^3 malkas.

Prasītāja atbildētājai malku pārdeva jau no 2011.gada 20.aprīļa un piemērojamo koeficientu 0,7 apmērā tajā laikā noteica pati atbildētāja, organizējot iepirkumu un šāds koeficients tika pielietots arī visos turpmākajos darījumos ar malku. Konkrētajā gadījumā atbildētāja atteicās izsniegt prasītājai aizpildītās kokmateriālu pavadzīmes, atteicās veikt samaksu par saņemto malkas kravu un atteicās arī atdot saņemto malku atpakaļ. Kokmateriālu pavadzīmes prasītāja joprojām nav saņēmusi un nevar iesniegt tās Valsts ieņēmumu dienestā kā darījumus apliecinošus dokumentus. Atbildētāja pēkšņi uzskatīja, ka prasītāja nepareizi aprēķināja piegādātās malkas kubatūru un nepamatoti pielietojusi koeficientu 0,7 nevis 0,6, lai gan nevis prasītāja kā pārdevējs noteica piegādātās kubatūras daudzumu, bet gan pašas atbildētājas darbinieks, nosakot atvestās un nodotās malkas daudzumu, ierakstot to kokmateriālu pavadzīmē, pēc kā tad arī atbildētāja veica norēķinus ar prasītāju.

Prasītājas sarakste un sarunas ar atbildētāju nedeva nekādus rezultātus, tāpēc prasītāja vērsās ar iesniegumu Valsts policijas Vidzemes reģiona pārvaldes Gulbenes iecirknī, pēc kā tikai 2016.gada 19.janvārī saņēma lēmumu par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu ar pamatojumu, ka strīds risināms civiltiesiskā kārtībā.

Prasītājas ieskatā, pusēm ir nodibinātas ar pirkumu saistītas tiesiskās attiecības. Prasītāja kā pārdevējs ir nodevusi atbildētājai kā pircējai 156,6 kubikmetrus malkas, atbildētāja šo pirkuma priekšmetu ir pieņēmusi, pārņemot to savā valdījumā un izkraujot savā teritorijā, liedzot to prasītājai paņemt atpakaļ. Civillikuma 2021.pantā noteikts, ka no pirkuma līguma izceļas abām pusēm savstarpējas prasījuma tiesības kā uz līguma izpildīšanu, tā arī uz zaudējumu atlīdzību. Konkrētajā gadījumā atbildētāja ar savu rīcību ir nodarījusi prasītājai zaudējumus, jo no tās valdījuma ir izgājuši un nonākuši atbildētājas valdījumā 156,6 kubikmetri malkas bez atbilstoša atlīdzinājuma saņemšanas. Tā kā malkas vērtība noteikta atbilstoši tirgus cenām 20 EUR par kubikmetru, tad kopējais nodarīto zaudējumu apmērs ir 156,6 m^3x20 EUR = 3132 EUR.

Prasītāja papildināja prasību un, pamatojoties uz Civillikuma 1668.^{2}panta pirmās daļas 1.punktu, 1765., 2035.pantu, lūdza piedzīt no atbildētājas nokavējuma naudu par laika posmu no 2015.gada 4.oktobra līdz 2017.gada 24.novembrim 407,15 EUR.

Norādīja, ka samaksas termiņš par piegādāto un pārdoto malku rakstveidā noslēgtā līgumā nav noteikts. Civillikuma 1668.^{2}panta pirmās daļas 1.punktā noteikts, ja līgumā par preces piegādi, pirkumu vai pakalpojuma sniegšanu noteiktā saistība ir izpildāma, parādnieka nokavējums ar visām tā sekām iestājas pats no sevis gadījumos, kad parādnieks nav veicis samaksu trīsdesmit dienu laikā pēc rēķina vai cita līdzvērtīga maksājuma pieprasījuma saņemšanas dienas. Konkrētajā gadījumā kā maksājuma dokuments jeb rēķins kalpo pavadzīmes, kas atbildētājai tika iesniegtas- 2015.gada 4.septembrī kokmateriālu pavadzīmes Nr.91/15K un 92/15K, kuru apmaksas termiņš attiecīgi izbeidzas 2015.gada 4.oktobrī un 2015.gada 7.septembrī kokmateriālu pavadzīme Nr.93/15K, kuras apmaksas termiņš izbeidzas 2015.gada 7.oktobrī. Katrā no pavadzīmēm norādītā darījuma summa sastāda 1044 EUR.

Atbildētāja iesniedza paskaidrojumus sakarā ar celto prasību, norādot, ka prasību neatzīst. Atbildētājas grāmatvedībā nav pavadzīmju Nr.K91/15, Nr.K92/15 un Nr.K93/15, kuras 2015.gada septembrī būtu izrakstījusi prasītāja. Atbildētāja šādus prasības pieteikumā norādītos darījumus nekad nav uzrādījusi savās grāmatvedības atskaitēs. Pretēji prasībā norādītajam, starp pusēm nekad nav ticis slēgts pirkuma līgums par strīdus pavadzīmēs norādīto kokmateriālu pirkumu. Lai uzskatītu darījumu par noslēgtu, ir nepieciešams saskanīgs abu pušu gribas izteikums, nevis tikai vienas puses griba. Atbildētāja nekad nav apstiprinājusi, ka vēlas no prasītājas nopirkt un nopirka kokmateriālus tādā apjomā un cenā, kā prasības pieteikumā norāda prasītāja.

Norāda, ka nevienu no prasītājas norādītajām pavadzīmēm atbildētāja nav pieņēmusi ne prasībā norādītajos datumos, ne arī vēlāk. Līdz ar to

nemaz nav konstatējams maksājuma termiņa nokavējums, kas atbilstoši Civillikuma 1668.^{2}pantam dotu tiesības aprēķināt nokavējuma procentus.

Papildus atbildētāja atsaucās uz Civillikuma 1656.pantu, norādot, ka atbildētājai ir pamatotas šaubas par pamatparāda saistību esamību uz kuru norāda prasītāja.

Apšaubot pienākumu maksāt par pamatsaistību, nav pamata atzīt, ka ir iestājies samaksas nokavējums, kas dotu tiesības aprēķināt nokavējuma procentus.

Ar Rēzekne tiesas 2017.gada 8.decembra spriedumu SIA "3 Kurmji" prasība apmierināta daļēji.

Tiesa no SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" SIA "3 Kurmji" labā piedzina parādu 3132 EUR, likumiskos nokavējuma procentus 337,73 EUR, valsts nodevu 368,93 EUR, kancelejas nodevu 4,27 EUR, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR, izdevumus advokāta palīdzības samaksai 469,80 EUR, kopā 4317,43 EUR. Tiesa noteica SIA "3Kurmji" tiesības saņemt no SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" sešus procentus gadā no pamatsummas 3132 EUR līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai).

Tiesa noraidīja prasību daļā par likumisko nokavējuma procentu piedziņu 69,42 EUR apmērā.

Tiesa konstatēja, ka 2011.gada 20.aprīlī starp pusēm tika noslēgts līgums Nr.25, ar kuru prasītāja apņēmās piegādāt atbildētājai malku noteiktā apjomā, par noteiktu cenu un noteiktajā kārtībā, izmantojot preču pavadzīmes.

Starp pusēm nav strīda, ka minētajam līgumam izbeidzoties 2014.gadā, prasītājas veiktās malkas piegāde atbildētājai turpinājās tādā pašā kārtībā līdz 2015.gada februārim ieskaitot.

Tiesas ieskatā ar lietā pārbaudītajiem pierādījumiem apstiprinās, ka 2015.gada 4.septembrī divas reizes un 2015.gada 7.septembrī vienu reizi prasītāja tādā pašā kārtībā kā līdz 2015.gada februārim, piegādāja atbildētājai malku saskaņā ar prasītājas norādītajām pavadzīmēm Nr.K01/15, Nr.K92/15 un Nr.K93/15.

Rēzeknes tiesa atzina, ka ar pierādījumiem, paskaidrojumiem un liecinieku liecībām, apstiprinājās, ka 2015.gada 4. un 7.septembrī prasītāja saskaņā ar minētajām pavadzīmēm piegādāja atbildētājai malku kopējā apjomā, saskaņā ar atbildētājas darbinieka izdarītiem mērījumiem 156,6 kubikmetri par pavadzīmēs norādīto cenu 20 EUR par vienu kubikmetru.

No pušu sarakstes pēc trīs kravu piegādes tiesa konstatēja, ka atbildētāja atzina un neapstrīdēja faktu, ka 2015.gada 4. un 7.septembrī prasītāja veica atbildētājai malkas piegādes un izrakstīja pavadzīmes, vien iebilda par noteikta koeficenta piemērošanu malkas tilpuma noteikšanai.

Tiesa uzskatīja, ka nav ticamas liecinieka /pers. F/ liecības par to, ka 2015.gada septembrī atbildētāja neizteica prasītājai nekādu malkas pasūtījumu un arī to nesaņēma, jo ir pretrunā ar liecinieku /pers. B/, /pers. G/, /pers. H/ liecībām.

Tiesa uzskatīja, ka konkrētajā gadījumā nav ņemami vērā atbildētājas iebildumi par šaubām un aizdomām par darbinieka /pers. B/ godprātību un nelojalitāti pret darba devēju.

Lietā ir nodibināts, ka malkas pieņemšanu veica atbildētājas darbinieks, kuru darba dēvēja bija pilnvarojusi veikt tādu darbību- pieņemt malku, tādējādi, ievērojot Civillikuma 1782.pantu, tieši atbildētājai bija jāpārliecinās par darbinieka spējām un atbilstību veicamajam darbam.

Tiesa, atsaucoties uz liecinieka /pers. F/ liecībām, uzskatīja, ka ir izslēgta iespēja par prasītājas patvaļīgu malkas vešanu slimnīcas teritorijā, patvaļīgu /pers. B/ malkas pieņemšanu, mērīšanu, pavadzīmju aizpildīšanu un to nodošanu grāmatvedībā. Savukārt 2015.gada 9.septembra akts un mežsaimniecības eksperta /pers. I/ uzmērījumi neliecina, ka prasītāja 2015.gada 4. un 7.septembrī malkas piegādes atbildētājai nebūtu veikusi vai ka malkas iztrūkums atbildētājai būtu radies malkas piegādātājas- SIA "3 Kurmji" vainojamības dēļ.

Tiesa secināja, ka atbildētāja ar savām darbībām, pieņemot piegādāto malku, novietojot to savā teritorijā un pārņemot savā valdījumā, saņemot no piegādātāja pavadzīmes ar tajās gan piegādātāja, gan atbildētājas darbinieka norādīto informāciju par malkas cenu un apjomu, neceļot un nedarot zināmus piegādātājam konkrētus iebildumus par malkas kvalitāti, apjomu, cenu, nepiekrītot arī prasītājas piedāvājumam atdot piegādāto malku atpakaļ, ir akceptējusi, ka pasūtījuma izpildītāja (prasītāja) piegādājusi trīs kravas ar malku par kopējo apjomu 156,6 kubikmetri par kopējo summu 3132 EUR.

Atsaucoties uz Civillikuma 2021., 2033.pantu, Rēzeknes tiesa uzskatīja, ka ir pamats no atbildētājas prasītājas labā piedzīt pirkuma maksas parādu par saņemto, bet neapmaksāto malkus 3132 EUR apmērā.

Tiesa konstatēja, ka saskaņā ar Civillikuma 1668.^{2} panta pirmās daļas 1.punktu atbildētājai preču apmaksa saskaņā ar pavadzīmi Nr.91/15K un Nr.92/15K bija jāveic līdz 2015.gada 4.oktoberim, bet saskaņā ar pavadzīmi Nr.93/15K līdz 2015.gada 7.oktobrim. Ņemot vērā, ka atbildētāja termiņā nav veikusi parāda samaksu, saskaņā ar Civillikuma 1652.panta 3.punktu, ir iestājies samaksas nokavējums.

Atsaucoties uz Civilprocesa likuma 192.pantu, un, piedzenot likumisko nokavējuma procentus, tiesa ņēma vērā prasītājas aprēķinā piemēroto likumisko procentu likmi- 6 % gadā, nevis astoņi procentpunkti virs procentu pamatlikmes gadā, kā to paredz Civillikuma 1765.panta otrā daļa.

Prasītāja lūdza piedzīt likumiskos nokavējuma procentus 407,15 EUR, bet tiesa atzina par pamatotu piedzīt no atbildētājas prasītājas labā likumiskos nokavējuma procentus atbilstoši prasītājas veiktajam aprēķinam 337,73 EUR, kas ir par pavadzīmēm Nr.91/15K un Nr.92/15K par periodu no 2015.gada 4.oktobra līdz 2017.gada 14.jūlijam par 648 kavētām dienām un pavadzīmei Nr.93/15k par periodu no 2015.gada 7.oktobra līdz 2017.gada 14.jūlijam par 645 kavētām dienām.

Tiesas uzskatīja, ka nav pamata piemērot Civillikuma 1656.pantu un atbildētāju atsvabināt no tai neizdevīgām nokavējuma sekām.

Atsaucoties uz Civillikuma 1765.panta pirmo daļu un Civilprocesa likuma 195.pantu, tiesa noteica prasītājai tiesības saņemt no atbildētājas likumiskos 6 (sešus) procentus gadā no pamatsummas 3131 EUR līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai).

Apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu iesniedza SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība", pārsūdzot spriedumu prasības apmierinātajā daļā.

Norāda, ka pirmās instances tiesa ir pārkāpusi Civilprocesa likuma 192.pantu un taisījusi spriedumu, pārkāpjot prasībā noteikto prasības priekšmetu un pamatu, atzīstot, ka no atbildētājas prasītājas labā piedzenams pirkuma maksas parāds par saņemto, bet neapmaksāto malku 3132 EUR, to pamatojot ar Civillikuma 2033.pantu, par ko prasība tiesā nav celta. Celtās prasības priekšmets ir zaudējumu piedziņa, un spriedumā tiesa nav norādījusi, vai tika konstatēti trīs zaudējumu priekšnoteikumu jeb atlīdzības pamati, lai atzītu, ka atbildētājai ir pienākums atlīdzināt zaudējumus.

Atsaucoties uz Civilprocesa likuma 193.panta piekto daļu, apelācijas sūdzības iesniedzējs norāda, ka spriedumā nav minēts neviens arguments, kas apstiprinātu atbildētājas darbības, kas pierādītu, ka tā ir pasūtījusi no prasītājas trīs kravas malkas, tās pieņēmusi, novietojusi savā teritorijā un pieņēmusi valdījumā, saņemot no piegādātāja pavadzīmes.

Tiesa bez ievērības atstājusi faktu, ka prasības pieteikumā prasītāja lūdza izprasīt no atbildētājas 2015.gada septembrī SIA "3 Kurmji" iesniegtās kokmateriālu pavadzīmes.

Gan prasītāja, gan atbildētāja ir komersanti, kuru savstarpējie darījumi ir kārtojami atbilstoši grāmatvedības standartiem un nodokļu likumdošanai.

Atsaucoties uz likuma "Par grāmatvedību" 7.pantu, likuma "Par koku un apaļo kokmateriālu uzskaiti darījumos" 2.pantu, 2007.gada 6.novembra Ministru kabineta noteikumu Nr.744 "Noteikumi par koku un apaļo kokmateriālu uzskaiti" 16.punktu, norāda, ka darījumiem ar apaļkokiem starp diviem komersantiem likums ir noteicis obligātu rakstveida formu šāda darījuma noformēšanai. Starp pusēm nav noformēts attiecīgs darījumu apliecinošs

dokuments, līdz ar to nav pamata uzskatīt, ka starp pusēm ir ticis noslēgts pirkuma vai piegādes līgums.

Tiesa konstatējot, ka prasītāja strīdus darījumu ir deklarējusi Valsts ieņēmumu dienestā, atzina to par darījuma faktu apliecinošu pierādījumu, bet tiesa nav vērtējusi, ka šādai darījuma deklarēšanai pietiek ar vienas puses- prasītājas darbībām un nav nepieciešama otras atbildētājas piekrišana. Tiesa nav vērtējusi minētajā situācijā vērtējumu apstākli, ka atbildētāja nekad savās grāmatvedības uzskaitēs un Valsts ieņēmumu dienestā nav norādījusi strīdus darījumu.

Tiesa, atsaucoties uz liecinieka fiziskas personas /pers. B/ rīcību, spriedumā akcentē, ka atbildētāja pieņēmusi no prasītājas malku un pārņēmusi savā valdījumā. Uzskata, ka minētais ir pretrunā ar tiesību normām, kas nosaka kārtību, kādā tiesiskus darījumus noformē juridiskas personas un attiecīgajai tiesu praksei.

Atsaucoties uz Augstākās tiesas Senāta spriedumā lietā Nr.SKC-10/2012 paustajām tēzēm par tiesiskiem darījumiem, gribas izteikumu, norāda, ka atbildētājas valdes sastāvā nekad nav bijis iekļauts /pers. B/, līdz ar to viņam nekad nav bijušas piešķirtas tiesības rīkoties SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" vārdā. Pirmās instances tiesa nav konstatējusi, ka /pers. B/ ir bijis pilnvarojums un tiesības atbildētājas vārdā pasūtīt malku no prasītājas, vienojoties par darījuma sastāvdaļām, un, ka /pers. B/ rīkojoties atbildētājas vārdā vispār ir pieņēmis malku no prasītājas un to novietojis atbildētājas teritorijā.

Norāda, ka neviens no atbildētājas likumiskajiem pārstāvjiem nekad nav slēdzis darījumu, piekritis nopirkt malku tādā apjomā un cenā, kā to savā prasības pieteikumā norāda prasītāja, kā arī atbildētājas rīcībā nekad nav nonācis prasībā minētais malkas daudzums.

Tiesas sēdē atbildētājas SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" pārstāvis apelācijas sūdzību uzturēja pēc sūdzībā norādītiem motīviem, un papildus paskaidroja, ka pēdējo reizi pēc pušu vienošanās malka slimnīcai piegādāta 2015.gada februārī. Puses 2015.gada septembrī nav vienojušās par malkas pirkšanu un cenu, tāpēc celtā prasība ir noraidāma.

Tiesas sēdē prasītājas SIA "3 Kurmji" pārstāvis apelācijas sūdzību neatzina, un paskaidroja, ka gluži pretēji apelācijas sūdzības iesniedzējas paskaidrojumiem, lietā pušu sarakste apstiprina faktu, ka pēc malkas piegādes 2015.gada septembrī puses risināja jautājumus par samaksu un pavadzīmēm, un strīds bija par piemērojamo koeficientu aprēķinam. Pusēm citā lietā, par ko taisīts spriedums, noteikts, ka piegādātās malkas aprēķinam piemēro koeficientu 0,7. Sadarbība 2015.gada septembrī pusēm bija nemainīga kā iepriekš, prasītāja piegādāja malku, nodeva pavadzīmes /pers. B/, lai veiktu mērījumus.

Motīvu daļa

Civillietu tiesas kolēģija, ņemot vērā lietas dalībnieku paskaidrojumus, novērtējot lietā iesniegtos rakstveida pierādījumus, liecinieku liecības, uzskata, ka SIA "3 Kurmji" celtā prasība ir pamatota un apmierināma daļēji, bet SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" apelācijas sūdzība ir nepamatota un noraidāma.

Lietā noskaidrots, ka 2011.gada 20.aprīlī pusēm noslēgts līgums, ar kuru prasītāja apņēmās piegādāt atbildētājai malku noteiktā apjomā, par noteiktu cenu, saskaņā ar preču pavadzīmēm rēķiniem. Atbildētāja norēķinās par preci bezskaidras naudas veidā, izsniedzot prasītājai vai tās pilnvarotai personai preces pavadzīmi/rēķinu, kurā norādīta par preci samaksājamā naudas summa. Saskaņā ar līguma noteikumiem atbildētāja apņēmās pārbaudīt preces kvalitāti, parakstīt attiecīgos pavaddokumentus, norīkot atbildīgās personas, kuras ir tiesīgas pieņemt preci saskaņā ar preces pavadzīmi/rēķinu, nekavējoties pārbaudot tās sortimentu, daudzumu un kvalitāti. Par preces piegādes datumu tiek uzskatīts datums, kuru atbildētājas pilnvarotais pārstāvis atzīmē uz preces pavadzīmes, apstiprinot preces saņemšanu (lietas 7.,8.lapa).

Lietā pusēm nav strīda, ka līguma termiņam izbeidzoties 2014.gadā, pušu tiesiskās attiecības turpinājās. SIA "3 Kurmji" turpināja piegādāt malku un atbildētāja SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" par nopirkto malku norēķinājās tādā pašā kārtībā, kā noteikts 2011.gada 20.aprīļa līgumā, proti, izmantojot preču pavadzīmes, līdz 2015.gada februārim, ieskaitot.

Pusēm pastāv strīds par malkas piegādi 2015.gada septembrī, jo atbildētāja SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" lietā norāda, ka pēdējā malkas piegāde notika 2015.gada februārī. Savukārt prasītāja SIA "3 Kurmji" norāda, ka 2015.gada 4.un 7.septembrī piegādāja atbildētājai SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība", pēc adreses Upes ielā 1, Gulbenē, trīs malkas kravas, nodeva to atbildētājas kokmateriālu pieņēmējam /pers. B/ kopā ar trīs kokmateriālu pavadzīmēm- Nr.91/15, Nr.92/15, Nr.93/15.

No lietas materiāliem redzams, ka Valsts policijas Vidzemes reģiona pārvaldē 2016.gada 18.janvārī, izskatot SIA "3 Kurmji" iesniegumu par to, ka SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība", iespējams piesavinājās SIA "3 Kurmji" piegādāto malku 156,6 m^3 apjomā, atzina, ka ir jāatsaka uzsākt kriminālprocesu, jo starp pusēm pastāv civiltiesiska rakstura strīds. Lēmumā policija konstatēja, ka 2015.gada septembrī SIA "3 Kurmji" saskaņā ar iepriekšēju vienošanos, piegādājusi SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība", trīs kravas malkas Gulbenē, Upes ielā 1, un par piegādāto malku izsniedza trīs pavadzīmes, bet SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" amatpersonas atsakās atgriezt parakstītās pavadzīmes, kā arī atsakās veikt atmaksu par piegādāto malku (lietas 36.lapa).

Prasītāja uz pavadzīmēm Nr.K91/15, Nr.K92/15 un Nr.K93/15 kā starp pusēm notikušu darījumu apliecinošiem dokumentiem, konsekventi atsaukusies darījumos ar trešajām personām un deklarējot tās Valsts ieņēmumu dienestā (lietas 39., 69.-70.lapa).

No policijas materiāliem un /pers. H/, SIA "DANIPA" darbinieka paskaidrojumiem policijai redzams, ka /pers. H/ pēc sava darba devēja rīkojuma 2015.gada septembrī vienu dienu divas reizes un vēl vienu dienu vienu reizi ar smago automašīnu Volvo HS 5462 atveda no SIA "3 Kurmji" SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" trīs kravas malkas. Malku izkrāva Gulbenē slimnīcas teritorijā pie katlu mājas, klātesot vienam un tam pašam pieņēmējam (atbildētājas darbiniekam), kuram atdeva /pers. D/ (prasītājas pārstāvja) iedotās pavadzīmes (lietas 41.lapa).

Ar 2015.gada 21.septembra rēķinu Nr.KP 0047-2015 apstiprinās, ka 2015.gada 21.septembrī prasītāja veica samaksu SIA "DANIPA" par tās sniegtajiem kokmateriālu transporta pakalpojumiem periodā no 2015.gada 4.septembra līdz 17.septembrim, tostarp par reisiem, kas veikti saskaņā ar pavadzīmēm Nr.K91/15, K92/15, K93/15 (lietas 39.lapa).

Pirmās instances tiesā nopratināts liecinieks /pers. F/, SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" valdes priekšsēdētājs, kurš liecināja, ka 2015.gada 4. un 7.septembrī /pers. B/ strādāja SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" Gulbenē par saimniecības daļas vadītāju un viņa pienākumos ietilpa arī malkas pieņemšana no piegādātājiem. Pirms malkas iegādāšanās atbildētāja telefoniski veica cenu aptauju un pēc tam pieņēma lēmumu par malkas iegādāšanos no konkrēta piegādātāja, tostarp, no prasītājas, ar prasītāju kā piegādātāju varēja sazvanīties četri atbildētājas darbinieki – /pers. K/, /pers. B/, /pers. G/ un /pers. G/ vietniece.

Pirmās instances tiesā nopratināts kā liecinieks /pers. B/ apstiprināja faktu, ka SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" 2015.gada 4.un 7.septembrī no SIA "3Kurmji" iegādājās trīs kravas malkas, kas tika piegādāta ar automašīnu Volvo, un izkrautas slimnīcas teritorijā. Šoferis atdeva aizpildītās pavadzīmes, kuras aizpildīja arī pats liecinieks, un nodeva tās slimnīcas grāmatvedībā. Viņš nomērīja kravu (augstumu, platumu), apskatīja blīvumu un aprēķināja pēc tilpuma koeficientu 0,7, kuru vienmēr piemēroja attiecībā uz visiem malkas piegādātājiem, tajā skaitā, arī pret SIA "3 Kurmji". Katrā no kravām saskaņā ar liecinieka mērījumiem malkas bija nedaudz virs 50 m^3.

Pirmās instances tiesa spriedumā pamatoti atzina, ka šādas liecinieka /pers. B/ liecības ir konsekventas arī policijas paskaidrojumā, kur viņš sniedza analoģiskus paskaidrojumu par malkas piegādes apstākļiem 2015.gada septembrī (lietas 42.lapa).

/pers. G/, SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" galvenā grāmatvede, policijai sniegtajos paskaidrojumos, apstiprina, ka 2015.gada septembrī SIA "3 Kurmji" piegādāja slimnīcai trīs kravas malkas, kā arī iesniedza pavadzīmes, bet pavadzīmes slimnīca neparakstīja, jo sākās strīds par piemērojamo koeficientu malkas apjoma noteikšanai; pavadzīmes atrodas pie atbildētājas un tiks parakstītas tiklīdz abas puses būs vienojušās (lietas 43.lapa).

No lietā iesniegtās pušu sarakstes, kas notika pēc trīs kravu piegādes, izriet, ka atbildētāja SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" atzina un neapstrīdēja faktu, ka 2015.gada 4. un 7.septembrī prasītāja piegādāja atbildētājai malku, izrakstīja pavadzīmes. SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" sarakstē vien iebilda par noteikta koeficienta piemērošanu malkas tilpuma noteikšanai (lietas 10., 12., 13., 14.lapa).

Apelācijas instances tiesa secina, ka augstāk minētās SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" atbildes vēstules uz prasītājas pretenzijām, viennozīmīgi apstiprina faktu, ka 2015.gada septembrī SIA "3 Kurmji" ir piegādājusi trīs kravas malkas, bet strīds ir tikai par atvestās malkas daudzumu, pēc pavadzīmēm un piemērojamo koeficientu.

Apelācijas instances tiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa spriedumā pamatoti atzina, ka 2015.gada 4.septembrī divas reizes un 2015.gada 7.septembrī vienu reizi SIA "3 Kurmji" piegādāja SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" trīs kravas malkas, ko apstiprina /pers. H/ paskaidrojumi policijai, ka tieši viņš atveda malku, to pieņēma slimnīcas saimniecības daļas vadītājs /pers. B/, un pavadzīmes bija nodotas slimnīcas grāmatvedībā, ko apstiprina /pers. G/, SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" galvenās grāmatvedes paskaidrojumi policijai, un lietā iesniegtās pušu sarakstes apstiprina apstākli, ka pēc kravu piegādes notika strīds par apmaksu.

Minētā sakarā apelācijas instances tiesa noraida atbildētājas SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" argumentus lietā, ka pēdējā malkas piegāde notika 2015.gada februārī, jo arī 2015.gada 9.septembrī SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" dienesta ziņojumā norādīts, ka malka piegādāta, un veikti malkas mērījumi (lietas 62.lapa).

Ar augstākminētajiem pierādījumiem, apstiprinās, ka 2015.gada 4. un 7.septembrī prasītāja saskaņā ar pavadzīmēm Nr.K91/15, K92/15 un K93/15 piegādāja atbildētājai malku kopējā apjomā, saskaņā ar atbildētājas darbinieka izdarītajiem mērījumiem 156,6 kubikmetri par pavadzīmēs norādīto cenu 20 EUR par vienu kubikmetru.

Slimnīcas saimniecības daļas vadītājs /pers. B/ parakstīja kokmateriālu pavadzīmes, kurās norādīts gan piegādātās malkas daudzums, gan tam atbilstoša summa saskaņā ar pavadzīmē norādīto cenu, kuru darba devēja bija pilnvarojusi veikt malkas pieņemšanai.

Tas apstāklis, ka atbildētāja 2015.gada septembrī konstatēja malkas iztrūkumu, 2015.gada 9.septembra akts un mežsaimniecības eksperta /pers. I/ uzmērījumi (lietas 62.lapa) neliecina, ka prasītāja 2015.gada 4. un 7.septembrī malkas piegādes atbildētājai nebūtu veikusi vai ka malkas iztrūkums atbildētājai būtu radies malkas piegādātājas SIA "3Kurmji" vainojamas rīcības dēļ.

Minētā sakarā nepamatots un noraidāms ir apelācijas sūdzībā izteiktais arguments, ka pirmās instances tiesā nav norādīts neviens arguments, kas apstiprina, ka SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" pasūtīja prasītājai trīs kravas malkas, tās būtu pieņēmusi.

Noraidāms ir arī apelācijas sūdzībā izteiktais motīvs, ka tiesa bez ievērības atstāja faktu par pavadzīmju esamību un izprasīšanu, jo lietā konstatēts, ka malkas piegādes laikā pavadzīmes tika nodotas atbildētājai, un SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" galvenā grāmatvede /pers. G/ policijā norādīja, ka slimnīcas grāmatvedība pavadzīmes saņēma 2015.gada septembrī, bet tās neparakstīja, jo pusēm sākās strīds par malkas apjomu, ko apstiprina pušu sarakste.

Ņemot vērā augstāk norādītos argumentus apelācijas instances tiesa piekrīt pirmās instances tiesas spriedumā izteiktam atzinumam, ka atbildētāja SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" ar savām darbībām, pieņemot piegādāto malku, novietojot to savā teritorijā un pārņemot savā valdījumā, saņemot prasītājas SIA "3Kurmji" pavadzīmes ar piegādātāja un atbildētāja darbinieka norādīto informāciju par malkas cenu un apjomu, neceļot un nedarot zināmus piegādātājam konkrētus iebildumus par malkas kvalitāti, apjomu, cenu, nepiekrītot arī prasītājas piedāvājumam atdot piegādāto malku atpakaļ, ir akceptējusi, ka prasītāja 2015.gada 4.un 7.septembrī piegādāja trīs kravas ar malku par kopējo apjomu 156,6 kubikmetri, par kopējo summu 3132 EUR.

Saskaņā ar Civillikuma 2021.pantu no pirkuma līguma izceļas abām pusēm savstarpējas prasījuma tiesības kā uz līguma izpildīšanu, tā arī uz zaudējuma piedziņu.

Saskaņā ar Civillikuma 2033.pantu pircējam ir jāsamaksā pirkuma maksa, līdz ar ko ir pamats piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai pirkuma maksu par nopirkto, bet neapmaksāto malku 3132 EUR apmērā.

Saskaņā ar Civillikuma 1668.^{2} panta pirmās daļas 1.punktu, ja līgumā par preces piegādi, pirkumu vai pakalpojuma sniegšanu noteiktā saistība ir izpildāma, parādnieka nokavējums ar visām tā sekām iestājas pats no sevis gadījumos, kad parādnieks nav veicis samaksu trīsdesmit dienu laikā pēc rēķina vai cita līdzvērtīga maksājuma pieprasījuma saņemšanas dienas.

Lietā par maksājuma pieprasījuma dokumentiem pamato pavadzīmes, kas tika izsniegtas atbildētājai piegādes laikā 2015.gada 4. un 7.septembrī, tādejādi SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" preču apmaksa saskaņā ar pavadzīmēm Nr.91/15K un 92/15K bija jāveic līdz 2015.gada 4.oktobrim, bet saskaņā ar pavadzīmi Nr.93/15K – līdz 2015.gada 7.oktobrim.

Saskaņā ar Civillikuma 1828.pantu, ja izpildījuma laiks ir noteikts, tad parādniekam tas jāievēro, negaidot sevišķu kreditora atgādinājumu, bet tāpat arī viņam nav jāizpilda sava saistība agrāk, nekā pēc noliktā termiņa notecējuma.

Atbilstoši Civillikuma 1652.panta 3.punktam parādnieka nokavējums ar visām tā sekām iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai vai nu ar likumu, vai ar līgumu, vai arī pēc parašas.

Ņemot vērā, ka atbildētāja noteiktajā termiņā nav veikusi parāda samaksu, ir iestājies samaksas nokavējums.

Civillikuma 1753.pantā noteikts, ka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu. Civillikuma 1759.panta 1.punkts noteic, ka procenti jāmaksā arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata, par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs. Civillikuma 1765.pants noteic, ka procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā. Likumisko procentu apmērs par tāda naudas parāda samaksas nokavējumu, kas kā atlīdzība nolīgta līgumā par preces piegādi, par pirkumu vai pakalpojuma sniegšanu, ir astoņi procentpunkti virs procentu pamatlikmes (1765.p.3.d.) gadā [..].

Neskatoties, ka naudas parāda samaksas nokavējums konkrētajā gadījumā ir līgumā par preces piegādi nolīgtā atlīdzība, prasītāja ir izvēlējusies procentu aprēķinā piemērot mazāku, t.i., vispārīgo likumisko procentu likmi – 6% gadā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 192.pantu, tiesa taisa spriedumu par prasībā norādīto priekšmetu un uz prasībā norādītā pamata, nepārsniedzot prasījuma robežas, līdz ar to nokavējuma procentu aprēķinā piemērojama prasītājas norādītā likumisko procentu likme 6% gadā.

Prasītāja SIA "3 Kurmji" prasībā lūdza piedzīt likumiskos nokavējuma procentus 407,15 EUR apmērā, tomēr faktiskais un aprēķinā norādītais (lietas 68.lapa), nokavējuma procentu apmērs pavadzīmēm Nr.91/15K (1044 EUR) un 92/15K (1044 EUR) par periodu no 2015.gada 4.oktobra līdz 2017.gada 14.jūlijam (par 648 kavētām dienām) un pavadzīmei Nr.93/15K (1044 EUR) par periodu no 2015.gada 7.oktobra līdz 2017.gada 14.jūlijam (par 645 kavētām dienām) ir kopumā 337,73 EUR.

Pirmās instances tiesa spriedumā atzina, ka no atbildētājas SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" prasītājas SIA "3Kurmji" labā piedzenams

likumisko nokavējuma procentus apmērs 337,73 EUR un prasītāja SIA "3 Kurmji" apelācijas kārtībā nav iebildusi par šo noteikto apmēru.

Apelācijas instances tiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, un apelācijas instances tiesa pievienojas sprieduma argumentācijai, tādēļ lietā iesniegtā SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" apelācijas sūdzība ir nepamatota un noraidāma pilnīgi.

Civilprocesa likuma 195.pants noteic, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesai ir jānorāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no parādnieka procentus, minot arī to apmēru.

Saskaņā ar minēto likuma normu un Civillikuma 1765.panta pirmajā daļā noteikto, likumisko procentu apmērs ir 6% (seši procenti no simta) gadā. Procenti Civilprocesa likuma 195.panta izpratnē ir atlīdzība par svešas (jau piespriestas prasītāja labā) naudas lietošanu.

Tādejādi prasītājai SIA "3Kurmji" par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) ir tiesības saņemt no atbildētājas likumiskos procentus no parāda pamatsummas 3132 EUR apmērā. Procentu pieauguma aprobežojums paredzēts Civillikuma 1763.pantā.

Civilprocesa likuma 41.panta pirmajā daļā noteikts, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

Prasītājas prasība 3539,15 EUR (pamatparāds 3132 EUR + nokavējuma procenti 407,15 EUR) apmierināma daļēji 3469,73 EUR, t.i., 98,04 % apmērā, un no atbildētājas par labu prasītājai piedzenami tiesas izdevumi proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram: valsts nodeva 368,93 EUR apmērā (lietas 5., 67.lapa), kancelejas nodeva par viena liecinieka nopratināšanu 4,27 EUR apmērā (lietas 59.lapa) un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 EUR apmērā (lietas 6.lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktu, ar lietas vešanu saistītie izdevumi ir atlīdzināmi šādos apmēros: 1) izdevumi advokāta palīdzības samaksai: a) atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām ir mantisks raksturs un kurās prasības summa nepārsniedz 8500 EUR, - to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 30 procentiem no prasījumu apmierinātās daļas. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta ceturto daļu, ja prasība izskatīta tikai pirmās instances tiesā, atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai nedrīkst pārsniegt 50 procentus no šā panta pirmajā daļā noteiktā maksimālā atlīdzības apmēra.

Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētājas izdevumus advokāta palīdzības samaksai 469,80 EUR apmērā (lietas 30.lapa) pirmās instances tiesā un arī 469,80 EUR, apelācijas instances tiesā, ko apstiprina lietā iesniegtā 2018.gada 3.aprīļa vienošanās Nr.13.

Saskaņā izdevumiem advokāta palīdzības samaksai, kas noteikti Civilprocesa likuma 44.pantā, tiesa atzīst, ka tie nepārsniedz procesuālajās normās paredzētos ierobežojumus. Ņemot lietas sarežģītību un izskatīšanas gaitu, proti, prasība tika papildināta, sniegti papildus pierādījumi, notika divas tiesas sēdes pirmās instances tiesā un lietas izskatīšana apelācijas instances tiesā. Tādejādi tiesa atzīst par pamatotu piedzīt no atbildētājas prasītājas labā izdevumus advokāta palīdzības samaksai 939,60 EUR apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, par mantas atdošanu natūrā, par personu un mantas izlikšanu no telpām un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, izņemot gadījumus, kad spriedums izpildāms nekavējoties.

Saskaņā ar minētā likuma normu atbildētājai nosakāms desmit dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.-434.pantu, 204.[1] pantu Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "3Kurmji "prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība", reģistrācijas Nr.44103058086, sabiedrības ar ierobežotu atbildību "3 Kurmji", reģistrācijas Nr.42403018794, labā parādu 3132 EUR, likumiskos nokavējuma procentus 337,73 EUR, valsts nodevu 368,93 EUR, kancelejas nodevu 4,27 EUR, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR, izdevumus advokāta palīdzības samaksai 939,60 EUR, kopā 4787,23 EUR (četri tūkstoši septiņi simti astoņdesmit septiņi *euro* un 23 centi).

Noteikt SIA "3Kurmji", reģistrācijas Nr.42403018794, tiesības saņemt no SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība", reģistrācijas Nr.44103058086, sešus procentus gadā no pamatsummas 3132 EUR līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai).

Prasību daļā par likumisko nokavējuma procentu piedziņu 69,42 EUR apmērā noraidīt.

Noteikt atbildētājai termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas - 2018.gada 18.maijā, Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Latgales apgabaltiesā un, samaksājot drošības naudu 300 EUR kontā – saņēmējs: Latvijas Republikas Augstākā tiesa, reģistrācijas Nr.90000068892, saņēmēja banka: Valsts kase, kods 39 TRELLV22, konta Nr.LV83TREL8280010000000, ekonomiskās klasifikācijas kods: F22010010, norādot personas vai juridiskās personas datus

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese I.Tabore
Tiesnese V.Lohova
Tiesnese L.Mežale